

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра української мови

Силабус обов'язкового освітнього компонента загальної підготовки
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність:	014 Середня освіта (Фізична культура)
Освітньо-професійна програма:	Середня освіта (Фізична культура)
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язковий освітній компонент загальної підготовки
Мова викладання:	українська

ПІБ:	Марчук Людмила Миколаївна
Посада:	Завідувач кафедри української мови
Вчений ступінь:	Доктор філологічних наук
E-mail:	liudmila.marchuk@kpnu.edu.ua
Робоче місце:	Кафедра української мови (вул. Огієнка, 61, аудиторія 404)
Профайл викладача:	https://um.kpnu.edu.ua/marchuk-liudmyla-mykolaivna/

ПІБ:	Ладиняк Наталія Богданівна
Посада:	Доцент кафедри української мови
Вчений ступінь:	Кандидат філологічних наук
E-mail:	ladnyak.nataliya@kpnu.edu.ua
Робоче місце:	Кафедра української мови (вул. Огієнка, 61, аудиторія 404)
Профайл викладача:	http://um.kpnu.edu.ua/ladyniak-nataliia-bohdanivna/

ПІБ:	Шевчук Зореслава Сергіївна
Посада:	Старший викладач кафедри української мови
Вчений ступінь:	Кандидат філологічних наук
E-mail:	shevchuk.zoreslava@kpnu.edu.ua
Робоче місце:	Кафедра української мови (вул. Огієнка, 61, аудиторія 404)
Профайл викладача:	https://um.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/shevchuk-zoreslava-serhiivna/

Сторінка курсу в MOODLE <https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=9831> (денна форма здобуття вищої освіти)

Марчук Л.М.	Середа – 15.00–16.00 / 15.30–16.30 П'ятниця – 15.00–16.00 / 15.30–16.30	авдиторія 404 (кафедра української мови), вул. Огієнка, 61
Ладиняк Н.Б.	Вівторок – 14.30-15.30	авдиторія 404 (кафедра української мови), вул. Огієнка, 61
Шевчук З.С.	Четвер – 14.30-15.30	авдиторія 404 (кафедра української мови), вул. Огієнка, 61

Анотація до дисципліни

Обов'язковий освітній компонент загальної підготовки «Українська мова (за професійним спрямуванням)» передбачає опанування здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) системою знань, умінь і навичок, які необхідні для умілого використання української літературної мови у майбутній діяльності з обраного фаху, та охоплює один змістовий модуль «Фахова українська мова».

Лекційні заняття: «Теоретичні засади курсу «Українська мова за професійним спрямуванням», «Дотримання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури фахівця», «Офіційно-діловий стиль. Основні види документів», «Культура усного фахового спілкування»

	<p>(денна форма здобуття вищої освіти); «Теоретичні засади курсу «Українська мова за професійним спрямуванням», «Дотримання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури фахівця», «Культура усного ділового мовлення» (заочна форма здобуття вищої освіти).</p> <p>Практичні заняття: «Українська мова як єдина національна мова українського народу», «Стилі та норми сучасної української літературної мови. Сучасний документ», «Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу, звіт», «Словотвірні засоби мови за професійним спрямуванням. Орфографічні норми. Ділові документи: доповідна та пояснювальна записки», «Морфологічні норми сучасної української літературної мови: іменник, прикметник, числівник. Ділові документи: розписка», «Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування. Синтаксичні засоби мови. Ділові документи: наказ», «Етикет ділового листування», «Культура усного ділового спілкування», «Українська фахова термінологія», «Науковий стиль. Оформлення результатів наукової діяльності», «Переклад та редагування наукових текстів. Транслітерація» (денна форма здобуття вищої освіти); «Стилі та норми сучасної української літературної мови. Сучасний документ», «Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу. Звіт», «Культура усного ділового спілкування. Телефонна розмова, бесіда» (заочна форма здобуття вищої освіти).</p>
Мета й завдання курсу	Полягають у формуванні в майбутніх фахівців спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) умінь досконалого володіння українською літературною мовою у професійній діяльності, навичок студіювання особливостей фахової мови, практичного опанування основами ділового та наукового стилів української мови, сприяти засвоєнню навичок написання та оформлення ділових паперів, розвитку культури мовлення.
Методи навчання	Лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, робота за підручниками, посібниками, іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, спостереження, створення й демонстрування презентацій, вправи й завдання (усні, письмові, ситуативні та ін.), інтерактивні методи, технології дистанційного навчання.
Формат курсу	Стандартний курс (очний). Передбачає проведення лекційних та практичних занять. Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків Google Meet, ZOOM для проведення занять онлайн.
Результати навчання	<p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ПРН 2 Уміє використовувати інформацію про чинні норми законодавства у сфері освітньої діяльності, нормативно-правові й організаційно-розпорядчі документи й застосовувати її в педагогічній діяльності. – ПРН 3 Здійснює під час професійної діяльності усну та письмову комунікацію державною мовою, а також спроможний використати знання іноземної мови. <p>У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлювати роль мови у житті суспільства; – розрізняти мовностилістичні ознаки ділового й наукового стилів від інших стилів сучасної української літературної мови; – засвоїти правила оформлення найважливіших документів; – складати ділові папери різних типів, готувати публічний виступ і вести ділову дискусію; – знати особливості усної і писемної форми фахового мовлення; – засвоїти правила української орфографії та пунктуації, новачі нової редакції правопису; – застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях з фаху; – спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; – дотримуватись орфоепічних, лексико-фразеологічних, словотвірних, синтаксичних та стилістичних норми сучасної української літературної мови; – користуватися засобами вираження усного мовлення
Компетентності:	<p><i>Інтегральна компетентність:</i></p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів фізичного виховання, медико-біологічних, практичних та психолого-педагогічних основ фізичного виховання і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ЗК 01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). - ЗК 02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з

	<p>представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).</p> <p>- ЗК 03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вияву національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).</p> <p>- ЗК 04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).</p> <p>- ЗК 05 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності:</i></p> <p>- СК 01 Здатність забезпечувати здобуття дітьми освіти з фізичної культури державною мовою, використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності (мовно-комунікативна компетентність).</p>	
Пререквізити курсу	Передумовами до успішного опанування дисципліни є знання та уміння й навички, набуті відповідно до програми навчання української мови у ЗЗСО.	
Пореквізити	Опановані теоретичні знання, сформовані практичні вміння та навички з освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» можуть бути застосовані під час вивчення усіх навчальних дисциплін, викладання яких здійснюється державною мовою.	
Обсяг та ознаки курсу	<p>Найменування показників</p> <p>Рік навчання/ рік викладання</p> <p>Семестр вивчення</p> <p>Обов'язкова/вибіркова</p> <p>Кількість кредитів ЄКТС</p> <p>Загальний обсяг годин</p> <p>Кількість годин навчальних занять</p> <p>Лекційні заняття</p> <p>Практичні заняття</p> <p>Семінарські заняття</p> <p>Лабораторні заняття</p> <p>Самостійна та індивідуальна робота</p> <p>Форма підсумкового контролю</p>	<p>Характеристика навчального курсу</p> <p>денна форма здобуття вищої освіти</p> <p>1-й рік</p> <p>II семестр</p> <p>обов'язкова</p> <p>3 кредити</p> <p>90 годин</p> <p>30 годин</p> <p>8 годин</p> <p>22</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>60 годин</p> <p>Екзамен</p>
Технічне й програмне забезпечення /обладнання	Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проектор VIEWSONIC PJD5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проектора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.	
Політика дисципліни	<p>Умови визначення успішного засвоєння освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)»:</p> <p>- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;</p> <p>- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компонента та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;</p> <p>- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компонента за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;</p> <p>- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;</p> <p>- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компонента FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;</p>	

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету.

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

Відвідування занять. Очікується, що здобувач вищої освіти відвідуватиме лекції (матиме стислі конспекти), практичні заняття (виконуватиме завдання попередньої підготовки та аудиторні). Під час відвідування всіх видів занять і консультацій дотримуватиметься правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/alqb9CF>) та етичних норм поведінки.

У разі відсутності на занятті здобувач вищої освіти повинен інформувати викладача про причину відсутності. У разі пропуску лекційного, практичного заняття (з поважних чи неповажних причин) здобувач самостійно опановує матеріал і складає його у формі співбесіди в консультаційний час викладача (під час консультації викладач перевіряє теоретичну підготовку здобувача, виконані практичні завдання та виставляє оцінку за пропущене заняття).

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://cutt.ly/4TiCHkS>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://cutt.ly/vTiVowX>).

Очікується, що здобувачі вищої освіти під час виконання завдань поточного та підсумкового контролю роботи дотримуватимуться правил академічної доброчесності: їхні усні й письмові роботи не повинні міститимуть ознак плагіату, будуть оригінальними. У разі відсутності покликань на використані джерела, послуговування конспектами, розробками тощо інших здобувачів, такі роботи вважатимуться плагіатом, не будуть захищені і повертатимуться авторові для повторного опрацювання. Списування під час практичних занять, підготовки до них, самостійної та контрольної роботи, екзамену заборонені (зокрема з використанням мобільних пристроїв). Виявлення фактів списування є підставою для їх незарахування викладачем.

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти. У разі, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/iXrTdTB>), зокрема, якщо їхня тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В *неформальній освіті* – закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю) та отримання відповідних сертифікатів.

В *інформальній освіті* – наявність наукової публікації з проблем української мови (за професійним спрямуванням).

Здобувачам освіти запропоновано проходження навчальних курсів на таких платформах: Prometheus (<https://prometheus.org.ua>); EdEra (<https://www.edera.com/>); Coursera (<https://coursera.org>).

Комунікування з викладачами. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних та практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Очікується, що здобувачі будуть задавати викладачам запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

Викладачі щотижня проводять консультації (офлайн та онлайн).

Схема курсу	Денна форма здобуття вищої освіти							
	Кількість годин							
	Назви змістових модулів і тем	Разом	У тому числі					самостійна робота
лекційні			практичні	семінарські	лабораторні			
Змістовий модуль 1. Фахова українська мова								
Тема 1. Теоретичні засади дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»	6	2	-	-	-	4	-	
Тема 2. Українська мова як єдина національна мова українського народу	6	-	2	-	-	4	-	
Тема 3. Додержання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури сучасного фахівця	18	2	-	-	-	16	-	
Тема 4. Стил та норми сучасної української літературної мови. Сучасний документ	6	-	2	-	-	4	-	
Тема 5. Комунікативні компетенції мовної особистості	8	-	2	-	-	6	-	
Тема 6. Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу, звіт	6	-	2	-	-	4	-	
Тема 7. Словотвірні засоби мови за професійним спрямуванням й орфографічні норми. Ділові документи: довідка, доповідна та пояснювальна записки	4	-	2	-	-	2	-	
Тема 8. Морфологічні норми сучасної української літературної мови: іменник, прикметник, числівник. Ділові документи: доручення, розписка	6	-	2	-	-	4	-	
Тема 9. Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування: дієслово, прислівник, службові частини мови. Ділові документи: наказ, договір. Синтаксичні та пунктуаційні норми	6	-	2	-	-	4	-	
Тема 10. Етикет ділового листування: класифікація листів, реквізити, мова та стиль службових листів	4	-	2	-	-	2	-	
Тема 11. Культура усного ділового мовлення	4	2	-	-	-	2	-	
Тема 12. Культура усного ділового мовлення: телефонна розмова, бесіда	2	-	2	-	-	-	-	
Тема 13. Українська фахова термінологія	4	-	2	-	-	2	-	
Тема 14. Науковий стиль. Оформлення результатів наукової діяльності: план, тези, конспект. Основні правила бібліографічного опису	4	-	2	-	-	2	-	
Тема 15. Переклад та редагування наукових текстів. Транслітерація	6	-	2	-	-	4	-	
Разом годин	90	8	22	-	-	60	-	

Заочна форма здобуття вищої освіти								
Кількість годин								
	Назви змістових модулів і тем	Разом	У тому числі					
			лекційні	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальна робота
	Тема 1. Теоретичні засади курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	6	2	-	-	-	4	
	Тема 2. Українська мова як єдина національна мова українського народу	6	-	-	-	-	6	
	Тема 3. Додержання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури сучасного фахівця	6	2	-	-	-	4	
	Тема 4. Стилї та норми сучасної української літературної мови. Сучасний документ	6	-	2	-	-	4	
	Тема 5. Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу. Звіт.	6	-	2	-	-	4	
	Тема 6. Словотвірні засоби мови за професійним спрямуванням і орфографічні норми. Ділові документи: довідка, доповідна та пояснювальна записки.	6	-	-	-	-	6	
	Тема 7. Морфологічні норми сучасної української літературної мови: іменник, прикметник, числівник. Ділові документи: доручення, розписка.	6	-	-	-	-	6	
	Тема 8. Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування: дієслово, прислівник, службові частини мови. Ділові документи: наказ, договір. Синтаксичні та пунктуаційні норми.	6	-	-	-	-	6	
	Тема 9. Етикет ділового листування: класифікація листів, реквізити, мова та стиль службових листів.	6	-	-	-	-	6	
	Тема 10. Комунікативні компетенції мовної особистості.	6	-	-	-	-	6	
	Тема 11. Культура усного ділового мовлення.	6	2	-	-	-	4	
	Тема 12. Культура усного ділового спілкування. Конкуренти листів – телефонна розмова, бесіда.	6	-	2	-	-	4	
	Тема 13. Українська фахова термінологія. Поняття держстандартів.	6	-	-	-	-	6	
	Тема 14. Науковий стиль. Оформлення результатів наукової діяльності: план, тези, конспект. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликання.	6	-	-	-	-	6	
	Тема 15. Переклад та редагування наукових текстів. Транслітерація.	6	-	-	-	-	6	
	Разом годин	90	6	6	-	-	78	
Форми та методи оцінювання	<p>Форми поточного оцінювання: під час практичних занять (опитування (індивідуальне, фронтальне, вибіркове), перевірка виконаних усних і письмових вправ, тестових завдань, укладання зразків документів, редагування, конструювання текстів наукового стилю з обраного фаху, самоаналіз / самоперевірка письмових робіт та ін.), контроль за самостійною роботою (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE, перевірка виконаних завдань).</p> <p>Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (тестування, зокрема із застосуванням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle).</p>							

Форма підсумкового контролю: екзамен (усна/письмова відповідь, тестування, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle).

Критерії оцінювання

Денна форма здобуття вищої освіти

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
30 балів	10 балів	20 балів		

Заочна форма здобуття вищої освіти

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
30 балів	10 балів	20 балів		

Поточний контроль

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти – 30 балів. На навчальному занятті – 12 балів. Критерії увідповіднено з Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (з доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuf/view).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих лінгвостилістичних термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати тексти на основі елементарних знань і навичок з української мови (за професійним спрямуванням); виявляє окремі закономірності мовних явищ; за допомогою викладача виконує прості мовні вправи й завдання (за готовим алгоритмом), укладає основні види документів із значними помилками.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє знаннями з української мови (за професійним спрямуванням) на середньому рівні, здатний виконати мовні вправи і завдання за зразком; орієнтується в мовознавчих термінах; може укладати основні види документів, самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення мовознавчих понять та категорій; вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; може укладати основні види документів, виконує прості мовні вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з української мови (за професійним спрямуванням), може поверхово аналізувати

		<p>офіційно-ділові та наукові тексти, визначати їхні мовно-стилістичні особливості, робить певні висновки щодо комунікативних ознак культури української мови; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання із сучасної української літературної мови під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.</p>
	Достатній (алгоритмічно дієвий)	<p>7 Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з української мови (за професійним спрямуванням), оперує базовими мовознавчими поняттями та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати мовознавчу термінологію; може укладати основні види документів, має достатній рівень сформованих мовленнєвих умінь.</p> <p>8 Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з української мови (за професійним спрямуванням) в стандартних ситуаціях; вміє аналізувати офіційно-ділові та наукові тексти, робити висновки; відповідь повна, логічна, обгрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, укладає основні види документів, визначати їхній тип, має достатній рівень сформованих мовленнєвих умінь.</p> <p>9 Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з української мови (за професійним спрямуванням), вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить мовні поняття, категорії культури мови; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості вправи та завдання; вміє укладати основні види документів, класифікувати їх за походженням, місцем створення, призначенням тощо, визначати реквізити, має достатній рівень сформованих мовленнєвих умінь.</p>
	Високий (творчо-професійний)	<p>10 Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з української мови (за професійним спрямуванням) та використовує їх у нестандартних ситуаціях майбутнього професійного спілкування; може визначати лінгвостилістичні особливості текстів офіційно-ділового та наукового стилів; робить аргументовані висновки щодо основних комунікативних ознак культури української мови; самостійно визначає мету власної діяльності; вміє укладати основні види документів; використовує набуті знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси, володіє нормами сучасної української літературної мови.</p> <p>11 Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з української мови (за професійним спрямуванням), аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях майбутнього професійного спілкування; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності; спроможний; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища та процеси; вміє укладати основні види документів; володіє нормами сучасної української літературної мови; має високий рівень сформованих мовленнєвих умінь.</p> <p>12 Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з української мови (за професійним спрямуванням), виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обгрунтування та доведення своєї думки; вміє ставити і розв'язувати лінгвостилістичні проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, зокрема щодо застосування мовних засобів офіційно-ділового та наукового стилів у ситуаціях професійного спілкування; логічно й послідовно викладає матеріал в усній та письмовій формі; використовує різноманітні джерела інформації; вміє укладати основні види документів; моделює ситуації в умовах майбутнього професійного спілкування, володіє нормами сучасної української літературної мови.</p>

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

високий рівень 9– 10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, володіє мовознавчими поняттями й термінологією з обраного фаху, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів та вимоги до розміщення реквізитів, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
достатній рівень 7,5 – 8,9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач володіє термінологією з обраного фаху, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів та вимоги до розміщення реквізитів, однак робить незначні помилки в їх визначенні. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
середній рівень 6 – 7,4 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних питань, винесених на самостійне опрацювання, але допускає неточності у визначенні мовознавчих понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів, однак робить помилки в розміщенні їхніх реквізитів. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну.
початковий рівень менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні мовознавчих понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, розміщує реквізити офіційно-ділових документів із суттєвими помилками. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну.

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота виконується у формі тесту (денна форма здобуття вищої освіти). Тест містить 20 вибіркового питань, кожна правильна відповідь оцінюється 1 балом (загалом 20 балів).

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 20 балів	високий рівень	19-20 11 і менше
	достатній рівень	15–18
	середній рівень	12-14
	початковий рівень	11 і менше

Рівень знань оцінюється як:

високий – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, усвідомлює зміст мовознавчих понять та вільно ними послуговується, визначає розміщення реквізитів у документах відповідно до вимог, правильно вирішує тестові завдання (може зробити до 2 помилок у вибіркових відповідях).

достатній – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, усвідомлює зміст

мовознавчих понять, на більшість вибіркових питань відповідає правильно (може зробити від 3 до 5 помилок до у вибіркових відповідях).

середній – здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, відповідає правильно на 60% вибіркових відповідей тесту (робить від 6 до 8 помилок);

початковий – з обов’язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля – здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, відповідає правильно на менше ніж 60% вибіркових відповідей тесту (робить 9 помилок і більше).

Семестровий екзамен (40 балів)

Здобувачі вищої освіти, що не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, допускаються до складання екзамену з навчальної дисципліни.

Білет екзамену складається з трьох питань (1 – теоретичне, 2, 3 – практичні).

Наприклад

1. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.
2. Лексичні норми мови професійного спілкування. У поданих висловленнях виправити помилки, уникаючи калькування з російської мови.

Глумачити по-другому, піднімати питання, по крайній мірі, тезиси доповіді, збори постановили, багаточисленна аудиторія, постройтися в шеренгу, коротше кажучи, крупномасштабний проект, легше всього, переписуватися з партнерами, відігравати значення, мова йде, найменш вразливіший, говорити невпопад, невірна відповідь, переводити текст, випускати газети, грошовий перевод, під кінець дня, подзвони мені без чверті сім.

3. Вимоги до складання й оформлення автобіографії. Написати автобіографію.

1-2 питання екзаменаційного білета (по 12 балів) оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 10–12б.	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з української мови (за професійним спрямуванням), використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; уміє логічно й послідовно викладати матеріал в усній та письмовій формі, моделює ситуації в умовах майбутнього професійного спілкування, володіє нормами сучасної української літературної мови.
достатній рівень 7–8 б.	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з української мови (за професійним спрямуванням), оперує базовими мовознавчими поняттями та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє правильно використовувати мовознавчу термінологію; має достатній рівень сформованих мовленнєвих умінь.
середній рівень 4 – 6 б.	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з української мови (за професійним спрямуванням), робить певні висновки щодо комунікативних ознак культури української мови; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання із сучасної української літературної мови під час виконання завдань за алгоритмом.
початковий рівень 1–3 б.	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих лінгвістичних термінів і понять, мовних фактів без зв’язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні», виконує завдання із значною кількістю помилок.

Питання 3 (16 балів) оцінюється так:

високий рівень 16– 15 б.	Документ складено відповідно до вимог: наявні усі реквізити, які розміщено правильно, відсутні орфографічні, пунктуаційні, стилістичні помилки.
достатній рівень 14,9 – 12,9 б.	Документ складено відповідно до вимог, трапляються неточності (1–2) щодо розміщення реквізитів, можливі негрубі орфографічні та пунктуаційні помилки.
достатній рівень 11 – 9,6 б.	Документ складено відповідно до вимог, трапляються неточності (1–2) щодо розміщення реквізитів, можливі негрубі орфографічні та пунктуаційні помилки.
початковий рівень менше ніж 9,6 б.	Складений документ не відповідає вимогам, відсутні більшість реквізитів, порушено порядок їхнього розміщення, значна кількість орфографічних, пунктуаційних, стилістичних та інших видів помилок (8 і більше).

У разі дистанційного складання екзамену (із застосуванням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE) завдання екзамену складається із 30 вибіркових питань (1 бал за кожну правильну відповідь – загалом 30 балів) та зразка документа (10 балів).

Загальне оцінювання екзамену:

40-36 балів	«відмінно»
35-30 балів	«добре»
29-24 бали	«задовільно»
23 бали і менше	«не задовільно»

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до нього після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувачі вищої освіти підготувалися до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету фізичної культури.

Якщо здобувач вищої освіти ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету фізичної культури, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (<https://drive.google.com/file/d/15qM6nANtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiLzz/view>).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою екзаменаційна
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно
82-89	B (добре)	25	добре
75-81	C (добре)/Good	30	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25	задовільно
60-66	E (достатньо)/Enough	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail		

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету фізичної культури та з дозволу ректора університету.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Рекомендована література

Основна

- Зубков М.Г. Норми й культура української мови фахової спрямованості. Київ: Арій, 2018. 607 с.
- Ладияк Н. Б., Ладияк А. Б. Культура усного та писемного фахового мовлення : навч.-метод. посіб. / Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2016. 194 с.
- Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. 4-ге вид. Київ: Алерта, 2014. 694 с.

Додаткова

- Антисуржик: Вчимося говорити ввічливо і правильно поводитися / за заг. ред. О. Сербенської. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2011. 257 с.
- Етика ділового спілкування: навчальний посібник / Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В., Анохіна Л. П. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
- Загнітко А.А. Українське ділове мовлення професійне і непрофесійне спілкування. Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. 480 с.
- Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво. Київ: Алерта, 2018. 216 с.
- Культура фахового мовлення /за ред. Н.Д.Бабиц. Чернівці: Книги – ХХІ, 2005. 496 с.
- Мацько Л. І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови. Київ : Академія, 2007. 361 с.
- Монастирська Р. І., Сірант А. М. Тести з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»: навч.-метод. посіб. для студентів нефілологіч. спец. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнко, 2017. 110 с.
- Плотницька, І.М. Ділова українська мова. Навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2017. 250 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/324510/>.
- Семенов О. М. Культура наукової української мови. Київ: ВЦ «Академія», 2010.
- Семенов О.М., Рудь О.М. Культура фахової мови: навч. посіб. Суми, 2014. 260 с. URL : https://pedmaster.ucoz.ua/_ld/0/57___protected.pdf
- Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Василюшин та ін. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 308 с.
- Український правопис-2019. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>.

Словники, довідники

- Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1728 с.
- Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ: Наук. думка, 2004. 448 с.
- Довідник з культури мови: посібник / за ред. С.Я. Єрмоленко, С.П. Бирик, Н.М. Сологуб та ін. Київ : Вища шк., 2005. 399 с.
- Короткий словник-довідник термінів спорту та фізичної культури : навчальний посібник / уклад. : Маркітантов Ю.О., Маркітантова В.Ю. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. 68 с.
- Короткий спортивний словник-довідник / авт.-укладачі М. Д. Зубалій, В. В. Сіркізюк. Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2003. 216 с.
- Наумчук В. Словник-довідник основних термінів і понять з теорії та методики фізичного виховання і спорту. Тернопіль : Астон, 2013. 96 с.
- Цап І. Г., Цап М.І. Термінологічний словник зі спортивних ігор. Івано-Франківськ : НАІР, 2013. 72 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/623.pdf>

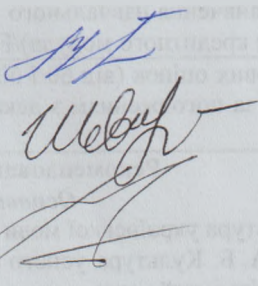
Інтернетні ресурси

- Великий тлумачний словник сучасної української мови і ще понад 50 словників. URL : <https://slovyuk.ua/>
- Лінгвістичний портал Mova.info. URL : <http://www.mova.info/>
- ЛС «Словники України» on-line. URL : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
- Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970–1980) в 11 томах. URL : <http://sum.in.ua/>
- Словопедія. URL : <http://slovopedia.org.ua/>

Локація

Згідно з розкладом
<https://kpmu.edu.ua/rozklad-zaniat/>

Розробники силабусу:

Наталія ЛАДИНЯК

Зореслава ШЕВЧУК

Завідувач кафедри української мови

Людмила МАРЧУК